

סרטים

ביכורי צחוק

מצעד הצחוק (תל אביב, תל אביב; ארצות הברית) הוא מוצג מיואני המשקף את תרומת האסטתית הגדולה ביותר של הוליבוד לקולנוע — הקומדיה הקולנועית. זהו מבחר קטעים מתקופת תורה הזהב של הקומדיה הקולנועית בארצות הברית, שחלה מראשית המאה עד סוף שנות העשרים שלה. רוב המבצעים שבו מוזן חיים, כשרק צ'אפלין הגדול נשאר כשרידיחוד לתקופה זוהרת זו של קומדיות אילמות. ראשיתו של תור הזהב זה באחד, מק סאט נאט, שהעביר את תגליותיו של גריפית

צ'וכבה ב, הנוער בככנה
לא חמים, אך לא קריר

הגאונים בעריכה הקולנועית לשדה הקומדיה. סאנאט הקים ב-1913 את חברת קיסטון, שיצרה עולם שלם של קומדיות בסידרת סיר טונים קצרים ואילמים, הטביעה את חותמה על הקומדיה הקולנועית עד היום הזה.

עיקרון של קומדיות אלה היה הטריוף. כי יום נראה ההומור שבהם פרימיטיבי, אולם בימים ההם הוא הוציא המונים מדעתם. היתה זו הקומדיה בסיגנון הטלפטיק, ש"הציגה עולם בו לא היה לשום דבר תוצאות הגיוניות. האנשים עשו כה את הלב רים שבמצאותיות היו יכולים להוליד לאסורנות הגדולים ביותר; אולם על הבד הולידו סערות צחוק ולא יותר. היה זה ההומור של עוגות הקרם המוסחתות בפנים, של אקדחים שמוצאים מאות יריות מכלי לגרם כל נוק, של בעיטות בישיבים הגורמות כאב שישניים. ההומור שהציג את העולם כולה, וכיחוד את יצגיו הממשל והחוק, כי קאריקטורות חיות.

אלופי צחוק נשכחים. גיבוריו של ראנאט היו שמות שאיש כיום אינו זוכרם כמעט: רוסקו ("פסטי") ארבקל השמן, בעל העגים הילדותיות; בן טורפיץ ורבים אחרים. בעקבותיהם באו הקומדיות של צ'אפלין, כבטר קיסטון, וצמד השמן והרוהה הראשון — סטן לורל ואוליבר הארדי. מבחר יציר רותיהם האילמות של אלופי צחוק נשכחים אלה מוצג במיצעד הצחוק, בתוספת קטעי קישור הדנים באולמות והצופים של הימים ההם. הקול בסרט זה שייך לקריין המציג את מלכי הצחוק ואת מעשיהם המטורפים.

מיצעד החוק הוא מיצעד הצועד אחרנית אל תקופה נפלאה ותמימה בקולנוע, המלחה בסערות צחוק ודמעות געגועים.

דיבה היסטורית

משפטי אוסקר ויילד (ארמון דוד, תל אביב; בריטניה) הסעירו את האיים הב-ריטיים בסוף המאה ה-19. המשורר האירי

ויילד, ששמו האמיתי היה פינגל פלוהרטי וילס, הגיע אז לשיא הצלחתו. בגיל 40 כבר היה מפורסם כמשורר וכמחזאי (חשיבותה של רצינות) מצליח, וכסופר (תמונתו של דוריאן גריי) מוכשר. הוא היה מנהיגה של קבוצת משוררים וסופרים שכונתה התנועה האסתטית, נמנה על אצולת בריטניה בזכות אביו המנתח שזכה בתואר סר. הצרות התחילו בגלל ידותו של ויילד למשורר צעיר ויפהפה — הלורד אלפרד דאגלאס. למרות שוילד היה נשוי ואב לשני ילדים, עוררה ידותו למשורר הצעיר, עמו הרבה להוסיף בפומבי, גל רכי לות. דעת הציבור טענה כי השניים מקיימים ביניהם יחסים הומוסקסואליים. כאשר אביו של הלורד דוגלאס, המרקו קוינסברי, שהתנגד בחריפות לידותו של ויילד עם בנו, עלב בו ויילד אישית, בכנות סדומי, הגיש נגדו ויילד תביעה אורחית על הוצאת דיבה ושם רע.

מה שקרה במהלך המשפט אופייני למה שקורה בכל משפטי דיבה. התובע, ויילד, הפך לנאשם, נידון לשנתיים מאסר על פני תו הומוסקסואלי. איסובלנות זו לגבי חייו הפרטיים חיסלה את ויילד לגמרי. בתום מאסרו הוא היגר לפאריס, מת שם כעבור שלוש שנים כשהוא מסתתר מאחורי השם סבסטיאן מלמוט.

טיפול עדין. עצם העלאת הפרשה בסרט מתחה מעשה נועז. אולם גם הטיפול שניתן לו בסרט עדין וטאקטי, מציג את הסופר כקורבן של איסובלנות חברתית. פיטר (סיפור של נידרה) פינץ, מגלם את דמותו של הסופר הסוטה, בצורה בה לא יוכל איש לגנותו על קשריו עם הלורד דוגלאס (ג'ון פריור). מצויינת גם הופעתו הקצרה של גיימס מייסון כפרקליט שהפך את ויילד מתובע לנתבע. הסרט עצמו מצליח להפוך את החברה הלונדונית של הימים ההם לנושא המרכזי של הסרט, במקום לדון אך ורק בסטייתו של הסופר המבריק, בתחושו תיו ורגשותיו הפנימיים.

סכנה לרא איכות

הנוער בככנה (פאר, תל אביב; אוס-טריה) הינו סרט שיצרנו לא יכלו להחליט אם להפיק סרט רציני שידון בכנות בתופעות עבריינות הנוער ובמניעה, או להפכו לסרט קופה וזול, שיציג הרבה מערומים וסכס. הם בחרו בדרך ביניים, יצרו מין שעטנו מזור של שתי האפשרויות, שבשום אופן אינו יכול להתחבר ליצירה מגובשת.

מצד אחד מוצג סיפורו של עובדת סר ציאלית בחינה (ורה צ'וכבה), מאמציה להת-זרת נוער סוטה למוטב ופעילותה למניעת עבריינות. למרות הבאנאליות שבה, נוגע סיפור זה ללב — בעיקר בזכות משחק האנושי הגהר של צ'וכבה, הנקי מכל סממנים של מילודרממה במקביל לה, מוצגת הידרדרותה של בת שכונת העוני דרך מו-סד לעבריינות צעירות אל הפשע, הסטריפ-טיו והזנות. עם ההפייאנד הסכריני בו היא חוזרת לאהובה ולדרך הישר.

אם הנוער הוא בסכנה, הרי את הסכנות האורבות לה, מצויה בסרטים שכאלה.

תדרין

אלה הסרטים המוצגים שבוע זה בערי הארץ אשר העולם הזה ממליץ לראותם:

● **העכבר שאג** (אלנבי, תל אביב) סאטירה מצויינת על יחסי המעצמות הגדולות. דוכסות פמינית מכריזה מלחמה על ארצות הברית. פיטר סלאוס, ג'ון סיברג.

● **הסוד השמור ביותר** (תמר, תל אביב) הכל על אנשי הצפרדע והלוהמת התת-ימית. לורנס הרחי בתפקיד הקפטן ליוול קראב.

● **עד ראיה** (צפון, תל אביב) ידידות של אמת בין רוצח פולני לבין לידה חלשה, בידה נתונים חייו. היילי מילס, הורטס בוכהולץ.

● **דפתע בקיץ האחרון** (מאי, חיפה) אלויבט טיילור משתגעת כשמתברר לה ששימשה נערת-פיתוי לקרוב בעל גטיות הומוסקסואליות, לפי מחזהו של טנסי וייל-יאמט.

● **תנו לי לחיות** (ארמון, חיפה) מחאה מועזת נגד עונש-המוות בספור הר-צאתה להורג של בארברה גרהאם. סוזאן היינרד.

● **שבעת הגנבים** (אריון, ירושלים) כנופיית אינטלקטואלים מתכננת ומבצעת שוד קופתו של הקאזינו במונטה-קארלו. אדוארד רובינסון, רוד שטייגר.

זה הוא זה :

עם פילטר דיקו

תשבץ העולם הזה 1187

והפעם תשבץ של מזל מאיר, מיד- אליה, הטוענת שהיא אחת הקור-אות הקבועות של העולם הזה ופ-רתת מדי שבוע את התשבצים, וזאת לבד מהעובדה שהיא קוראת נלהבת של שאר המדורים. מזל מגישה לנו את התשבץ הראשון ש-חיברה בעצמה. אנו מקווים של-קוראים יהיה מספיק מזל על מנת לפתור את התשבץ ולחבר תשבצים נוספים בעקבות עבודתה של ה-קוראה מזל מאיר, המוגשת לפניכם.

9	8	7	6	5	4	3	2	1
10	14	13	12	11	10	9	8	7
19	18	17	16	15	14	13	12	11
24	23	22	21	20	19	18	17	16
28	27	26	25	24	23	22	21	20
33	32	31	30	29	28	27	26	25
38	37	36	35	34	33	32	31	30
43	42	41	40	39	38	37	36	35
47	46	45	44	43	42	41	40	39
52	51	50	49	48	47	46	45	44
58	57	56	55	54	53	52	51	50
59	58	57	56	55	54	53	52	51

מאונך: 1) העי-מטנו נבנתה תיבת-נוח. 4) גיבור מעץ. 10) הלואי. 11) לא יטן. 13) מקום נבוה. 14) משפט. 15) עש-רים וארבע שעות. 17) כנה בכנר. 19) עור סורף. 20) מכ-אוב. 22) החשה. 25) אדון. 26) משבטי-ישראל. 27) בירת-סולין. 30) אישור-הרבנות. 32) מילת-שליחה. 33) עני. 34) רטוב. 36) אל תעלה. 37) היה כזה בפי-ראנ. 39) ראש ה-עין. 41) עם. 42) בת-קול. 44) משכנו ב-אולימפוס. 46) מקום-בו שולטים בעלי-הזקנים. 48) מירת-חשמל. 50) לא חי-בגדי עבודה. 51) משכנו הולנדי. 53) נגרר ורעונים-עגול. 57) עכשיו זה פו. 58) שאינו אובל. 59) מתירשי הלשון של העולם הזה. 60) "בום".

מאונך: 1) לא מעורב. 2) קרם. 3) על-גב הארי. 5) מכינוי ה'. 6) מלחין ישראלי. 7) משתחוה. 8) ישמח לבב אנוש. 9) עיר-השפכה שלאנר. 12) נבוה. 15) הגשם הרא-שון. 18) התחשכות. 18) משופטי ישראל. 21) שתוק. 23) מין פנינה. 24) אדון בנר-

מנית. 26) חברת התכורה. 28) אורח מארץ-הרוחות. 28) מקום מנוויו של מוצארט. 21) אי בים התיכון. 32) אישיות ספורטיבית נודעת. 35) אבי העל. 37) נוסח למות. 38) מעורב. 40) בלוח השחמט. 42) נב-איש בחורה. 45) כתביעת מדיני. 46) תורת הניסתר. 47) המירד הרביעי. 49) לחות. 52) עני. 54) לא מתוק. 56) מספיק. 58) אויב.